

บทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย
และแปซิฟิก (Asian – Pacific Parliamentarians' Union
: APPU)

นายจิรัฏฐ์ศากร ทิพยรักษ์

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14
สถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2565
ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

บทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย
และแปซิฟิก (Asian – Pacific Parliamentarians' Union : APPU)

โดย

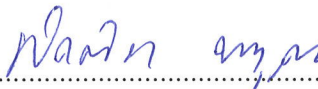
นายจิรัฏฐิติศากร ทิพยรักษ์

รหัสประจำตัว 65-14-09

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง บทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิก
รัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian - Pacific
Parliamentarians' Union : APPU)

อาจารย์ที่ปรึกษา :

.....
(อาจารย์กิตติมา บุนนาค)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

.....
(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14

.....
(นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

ชื่อผู้จัดทำ	:	นายจิรัฏฐิติศากร ทิพยรักษ์ นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับ ข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14
ชื่อหัวข้อเอกสาร	:	บทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและ แปซิฟิก (Asian - Pacific Parliamentarians' Union : APPU)
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	:	อาจารย์กิตติมา บุณนาค
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)	:	อาจารย์วิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ

รายงานการศึกษาบทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian - Pacific Parliamentarians' Union : APPU) จัดทำขึ้นเพื่อหาคำตอบถึงบทบาทและความสำคัญขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ที่ก่อตั้งมายาวนานกว่า ๕๐ ปี ที่ในช่วงหลังนั้นดูเหมือนจะถูกลดความสำคัญลง โดยเห็นได้จากการประชุมสมัชชาใหญ่ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ ที่ผ่านมามีจำนวนประเทศที่เข้าร่วมและเนื้อหาการประชุมที่ลดลง โดยเฉพาะหากเปรียบเทียบกับองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น AIPA IPU ที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการขยายการหารือในเวทีต่างๆ มาตลอด ทำให้ถูกตั้งข้อสงสัยถึงทิศทางขององค์การว่าจะไปในทิศทางใด ควรคงการดำเนินงานอยู่หรือไม่ ถ้าคงอยู่ จะอยู่ในฐานะใด และแนวทางในการดำเนินงาน มุมมองของไทยต่อองค์การจะเป็นในแง่บวกใด

ซึ่งจากผลการศึกษาสะท้อนถึงความสำคัญขององค์การที่ยังคงเป็นเวทีที่หลายประเทศในภูมิภาคสามารถแสดงบทบาทได้ โดยเฉพาะรัฐสภาไทยเองสามารถใช้เวทีนี้ในการแสดงบทบาทนำในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้ รวมทั้งในแง่มุมมองของความสัมพันธ์ทางการทูตในระดับรัฐสภาที่รัฐสภาไทยยังคงใช้เวทีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกเป็นเวทีในการเชื่อมความสัมพันธ์ในระดับรัฐสภากับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่สามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจต่อไปได้

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาบทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian - Pacific Parliamentarians' Union : APPU) จัดทำขึ้นเพื่อหาคำตอบถึงบทบาทและความสำคัญขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ที่ก่อตั้งมายาวนานกว่า 50 ปี ว่าจะมีบทบาทไปในทิศทางใด ควรคงการดำเนินงานอยู่ในฐานะใด และแนวทางในการดำเนินงาน มุมมองของไทยต่อองค์กรจะเป็นในแง่ใด

ผู้ศึกษาขอขอบคุณอาจารย์กิตติมา บุณนาค อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการจัดทำรายงานฉบับนี้ รวมไปถึงพี่น้องกลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เพื่อนข้าราชการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ด้านข้อมูลและช่วยเหลือในการจัดทำรายงานจนเสร็จสมบูรณ์ และหวังว่ารายงานการศึกษารั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และผู้ที่สนใจทั่วไป

นายจิรัฐศากร ทิพย์รักษ์
นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14
สถาบันพระปกเกล้า
26 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 แนวทางดารศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	3
2.2 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ	3
2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกแกนนำ	10
2.4 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเฉพาะแกนนำองค์กร	12
2.5 ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	14
3.1 ขั้นตอนที่ 1 : ศึกษาจากเอกสารวิชาการและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	14
3.2 ขั้นตอนที่ 2 : รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	14
3.3 ขั้นตอนที่ 3 : การสรุปผล	14
บทที่ 4 ผลการศึกษา	15
4.1 สถิติการชำระเงินหน่วยประเทศสมาชิก	15
4.2 สถิติการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิก	18
4.3 การถอนตัวของประเทศสมาชิก	20
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	21
5.1 สรุปผลการศึกษา	21
5.2 อภิปรายผล	22
5.3 ข้อเสนอแนะ	22
บรรณานุกรม	24
ประวัติผู้ศึกษา	27

บทที่

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union (APPU)) เป็นองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ปัจจุบันมีประเทศที่เป็นสมาชิกอยู่มากกว่า 21 ประเทศ จากทวีปเอเชียและแปซิฟิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อารมณ์สันติสุข สร้างความสามัคคีระหว่างประเทศสมาชิก ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและวิชาการ และความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนของทวีปเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องเคารพในหลักการของอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งอาณาเขตของทุกประเทศ และหลักการไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศ ตลอดเวลาห้าสิบปีที่ผ่านมา APPU มีการประชุมหารือกันมาโดยตลอด จวบจนถึงการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ล่าสุดที่ประเทศคิริบาส เป็นเจ้าภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมขององค์กรเริ่มต้นชัดเจนมากขึ้น ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมเพียง 6 ประเทศ รวมทั้งเนื้อหาของการประชุมประชุมก็เป็นเพียงแต่การรับรองแถลงการณ์ร่วม ไม่มีการหารือถึงข้อมติหรือประเด็นที่สำคัญในภูมิภาค ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ เหมือนเป็นสิ่งสะท้อนถึงบทบาทที่ลดลง และเป็นสิ่งที่ต้องหาคำตอบว่าทำไมองค์กรที่ก่อตั้งมามากกว่าห้าสิบปี ถึงไม่ได้รับความสำคัญ ขาดการมีส่วนร่วมของประเทศไทย และอะไรคือปัจจัย หรือองค์ประกอบของการคงอยู่ขององค์กร ยิ่งไปกว่านั้น รัฐสภาไทยที่มีส่วนร่วมก่อตั้งองค์กรตั้งแต่เริ่มต้น ควรพิจารณาการดำรงอยู่ขององค์กรนี้ไปในทิศทางใดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

- ศึกษาที่มาของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union (APPU))
- ศึกษาบทบาทและวิเคราะห์กิจกรรมและการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิก
- เสนอแนะบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อองค์กร ที่สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ผลประโยชน์ขององค์กรต่อรัฐสภาไทย ผลประโยชน์ขององค์กรต่อประเทศสมาชิก และผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกต่อประเทศสมาชิกผ่านการคงอยู่และการดำเนินการขององค์กร

1.3 แนวทางการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

- ศึกษาทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะรัฐสภาระหว่างประเทศ
- ศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่เป็นแกนนำองค์กร
- ศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสมาชิกที่เป็นแกนนำขององค์กร
- ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

ประชากรในการศึกษา

- สมาชิกรัฐสภา
- ข้าราชการรัฐสภาสามัญ สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

- สมาชิกรัฐสภาที่เคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารหน่วย
- ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เคยสังกัดกลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก
- ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ปัจจุบันสังกัดกลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

ระยะเวลาในการศึกษา

- ระหว่างเดือนตุลาคม 2565 – มีนาคม 2566

1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

- เชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การศึกษาวิจัยเอกสาร
2. แบบสัมภาษณ์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้เพื่อพิจารณาการดำรงอยู่ขององค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ
2. แนวทางในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในส่วนของฝ่ายเลขานุการ
3. เป็นข้อมูลสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย
4. เป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศอื่นๆ
5. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารองค์กรในการพิจารณาจัดตั้งหรือยกเลิกหน่วยงานในสังกัด

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี

- ศึกษาทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะรัฐสภาระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือการศึกษาระบบชาติ พฤติกรรม และอิทธิพลที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างกันของรัฐต่าง ๆ (P.A Reynolds 1994: 11) คอนเวย์ เฮ็นเดอร์สัน กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือการศึกษากว่าใครทำอะไร เมื่อไหร่ และอย่างไรในประเด็นต่างๆ ภายนอกหรือภายในรัฐ กล่าวอย่างง่ายคือการศึกษากิจกรรมของรัฐต่างๆ ว่าทำอะไรๆ นั้นอย่างไร ทำไม และเพื่อประโยชน์ใด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงหน่วยอื่นๆ ที่มีใช้รัฐ เช่น องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ กลุ่มบุคคลใดๆ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ *สุรพล ราชภัฏวารักษ์. ม.ป.ป. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. (online).e-book.ram.edu/e-book/p/PS103/chapter14.pdf, 4 ตุลาคม 2557*

ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ มิได้หมายความว่าเฉพาะ ความสัมพันธ์ทางการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและอื่นๆ ที่สำคัญคือความสัมพันธ์ใดๆ ก็ตามที่มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อรัฐหรือหน่วยของความสัมพัทธ์นั้นๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในแง่มุมของรัฐสภาระหว่างประเทศ สามารถนับการเริ่มต้นอย่างเป็นทางการได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2432 จากการก่อตั้งองค์การที่เป็นการรวมตัวของสมาชิกรัฐสภาที่มีเป้าหมายสำคัญก็เพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศผ่านช่องทางอนุญาโตตุลาการ ที่ภายหลังได้พัฒนามาเป็นสหภาพรัฐสภา (IPU) ในปัจจุบัน ที่ยังคงเป้าประสงค์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ผ่านช่องทางรัฐสภา นอกจากสหภาพรัฐสภาแล้ว ยังมีการรวมตัวของสมาชิกรัฐสภาในภูมิภาคต่างๆ อีกหลายองค์การ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) การประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum – APPF) เหล่านี้ เป็นตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านช่องทางรัฐสภาที่มีเป้าประสงค์ไปในทิศทางเดียวกันคือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคและการสร้างความมั่นคงและมั่นคง

- ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

องค์การรัฐสภาในโลกมีจำนวนไม่น้อย ส่วนใหญ่แล้วมักจะรวมตัวในระดับภูมิภาค โดยจะมีสหภาพรัฐสภา (IPU) เป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศในระดับโลก มีประเทศสมาชิกจำนวน 178 ประเทศทั่วโลก จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2431 มีเป้าหมายที่จะดำเนินการเพื่อสันติสุขและความร่วมมือระหว่างประชาชน และเพื่อการจัดตั้งสถาบันที่มั่นคงของผู้แทนปวงชน

โครงสร้าง

1. สมัชชาสหภาพรัฐสภา (Assembly)

เป็นเวทีที่ผู้แทนของรัฐสภาสมาชิกจะได้มาแสดงความคิดเห็น และอภิปรายในประเด็นปัญหาระหว่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง สิทธิมนุษยชน เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย และอื่น ๆ ตามระเบียบวาระการประชุมโดยหลังจากการอภิปรายที่ประชุมสมัชชาจะมีการลงมติในร่างมติเรื่องต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาไปซึ่งประเทศสมาชิกจะนำไปปฏิบัติหรือแจ้งให้รัฐบาลทราบต่อไปสหภาพรัฐสภาจะมีการประชุมสมัชชาปีละ 2 ครั้ง การประชุมครั้งแรกของปีจะจัดขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ประมาณเดือนเมษายนหรือพฤษภาคม และการประชุมครั้งที่สองของปีจะจัดขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ร่วงประมาณเดือนกันยายนหรือตุลาคม ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

2. คณะมนตรีบริหาร (Governing Council)

คณะมนตรีบริหาร ประกอบด้วย สมาชิกรัฐสภาของประเทศสมาชิกสหภาพรัฐสภาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนในคณะมนตรีบริหารฯ ประเทศละ 3 คน การประชุมคณะมนตรีบริหารจะจัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของสหภาพรัฐสภาให้เป็นไปตามธรรมนูญของสหภาพรัฐสภา

3. คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 17 คน ได้แก่ ประธานสหภาพรัฐสภาซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยตำแหน่ง สมาชิกจากกลุ่มภูมิรัฐศาสตร์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยคณะมนตรีบริหารจำนวน 15 คน และประธานคณะกรรมการประสานงานการประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีซึ่งเป็นสมาชิกคณะกรรมการฯ โดยตำแหน่ง คณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารงานของสหภาพรัฐสภา

4. สำนักงานเลขาธิการสหภาพรัฐสภา (Secretariat of the Inter-Parliamentary Union)

ทำหน้าที่เป็นสำนักงานใหญ่ของสหภาพรัฐสภาเพราะเป็นผู้ดำเนินกิจการของสหภาพรัฐสภาให้มีความต่อเนื่องและเป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกและองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ มีหน้าที่จัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกจัดทำและจัดเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมของสหภาพรัฐสภา รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การ

นอกจากการประชุมต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักของสหภาพรัฐสภาที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นสหภาพรัฐสภายังมีการประชุมหลักที่สำคัญอื่น ๆ อาทิ การประชุมคณะกรรมการสามัญ 3 คณะ ซึ่งมีกรอบภารกิจครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสหภาพรัฐสภาและการประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี เป็นต้น

1. คณะกรรมการสามัญของสหภาพรัฐสภา (Standing Committees)

คณะกรรมการสามัญของสหภาพรัฐสภา 3 คณะ ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการสามัญว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (Committee on Peace and International Security)

1.2 คณะกรรมการสามัญว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน การคลัง และการค้า (Committee on Sustainable Development, Finance and Trade)

- 1.3 คณะกรรมาธิการสามัญว่าด้วยเรื่องประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน (Committee on Democracy and Human Rights)
2. การประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี (Meeting of Women Parliamentarians)

สมัชชารัฐสภาอาเซียน

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) เริ่มก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2520 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เนื่องจากขณะนั้นความร่วมมือของอาเซียนนั้นมีอยู่ทุกกรอบแล้ว แต่ยังขาดความร่วมมือในกรอบของระดับรัฐสภา

ปัจจุบันสมาชิกของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ประกอบด้วยรัฐสภาแห่งชาติของประเทศจากสมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่

- 1) บรูไนดารุสซาลาม
- 2) ราชอาณาจักรกัมพูชา
- 3) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- 4) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 5) มาเลเซีย
- 6) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
- 7) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- 8) สาธารณรัฐสิงคโปร์
- 9) ราชอาณาจักรไทย
- 10) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

โครงสร้างของสมัชชารัฐสภาอาเซียน

1. สมัชชาใหญ่ (General Assembly) สมัชชาใหญ่เป็นองค์กรสูงสุดของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ทั้งในด้านการบริหารและด้านนโยบาย สมัชชารัฐสภาอาเซียนจัดประชุมสมัชชาใหญ่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายของ AIPA พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่ออาเซียน และเสนอแนะมาตรการด้านรัฐสภาและมาตรการด้านนิติบัญญัติในการพัฒนาอาเซียนและแก้ไขปัญหาในอาเซียน ที่ประชุมสามารถริเริ่มเสนอแนะนโยบาย ตลอดจนผลักดันให้เกิดการจัดทำข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ร่วมกันภายในอาเซียน เพื่อเสนอให้ฝ่ายบริหารพิจารณา ข้อมติที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมจะถูกส่งผ่านไปยังหน่วยประจำชาติเพื่อดำเนินการแจ้งให้รัฐบาลและรัฐสภาแห่งชาติรับทราบและปฏิบัติตามข้อมตินั้น ๆ ต่อไป ที่ประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน จะใช้หลักฉันทามติ ในการพิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ประเด็นที่ไม่ได้รับความเห็นชอบตามหลักฉันทามติถือว่าตกไป

2. ประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน (President of AIPA) ประธานรัฐสภาของประเทศที่เป็นเจ้าภาพการประชุมสมัชชาใหญ่ในปีนั้นจะดำรงตำแหน่งประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน ซึ่งประธาน AIPA มีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี นับตั้งแต่การสิ้นสุดการประชุมสมัชชาใหญ่ในปีหนึ่งจนถึงการสิ้นสุดการประชุมสมัชชาใหญ่ของปีถัดไป นอกจากนี้ ประธาน AIPA ยังดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารของ AIPA ด้วย

3. คณะกรรมการบริหาร (The Executive Committee) การประชุมคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียนเป็นประธานคณะกรรมการ และสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกไม่เกินประเทศละ 3 คน โดยหนึ่งในสามคนจะต้องเป็นประธานรัฐสภาหรือผู้แทน คณะกรรมการบริหารมีวาระ 1 ปี เช่นเดียวกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธาน AIPA

4. คณะกรรมาธิการสามัญ (The Standing Committee) คณะกรรมาธิการศึกษา (The Study Committee) และคณะกรรมาธิการวิสามัญ (The Ad - Hoc Committee) ในการประชุมสมัชชาใหญ่ที่จัดขึ้นแต่ละปีจะมีการประชุมคณะกรรมาธิการสามัญด้านต่าง ๆ เพื่อกลั่นกรองข้อมติเสนอให้สมัชชาใหญ่ให้ความเห็นชอบ

5. สำนักงานเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียน (The AIPA Secretariat) สำนักงานเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียนเป็นหน่วยงานจัดการบริหารของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียนเป็นหัวหน้า ได้รับการแต่งตั้งโดยประธาน AIPA โดยความเห็นชอบของที่ประชุมสมัชชาใหญ่เลขาธิการ AIPA ได้รับคัดสรรตามระบบหมุนเวียน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี

การประชุมภายใต้กรอบความร่วมมือของสมัชชารัฐสภาอาเซียน

1. การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting during ASEAN Summit)

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting during ASEAN Summit) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Assembly : AIPA) และสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ในความพยายามที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือในกิจการรอบด้านของภูมิภาค

2. การประชุม AIPA Caucus

AIPA Caucus เป็นการประชุมในกรอบของสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) โดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการดำเนินงานตามข้อมติที่ได้มีการรับรองในการประชุมที่เกี่ยวข้องของสมัชชารัฐสภาอาเซียน จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง

3. การประชุมคณะมนตรีที่ปรึกษาของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยยาเสพติดอันตราย (The Meeting of the AIPA Advisory Council on Dangerous Drugs : AIPACODD)

เป็นกรอบการประชุมของสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) ในการแสวงหาความร่วมมือของฝ่ายนิติบัญญัติในการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง โดยรัฐสภาประเทศสมาชิกที่รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AIPACODD ด้วย

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian - Pacific Parliamentarians' Union)

เป็นความพยายามพรรคลิเบอรัลเดโมแครท (Liberal Democrat) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองใหญ่ในญี่ปุ่น มีนาย Nobusuke Kishi เป็นหัวหน้า ในการจัดตั้งสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย เมื่อกุมภาพันธ์ พ.ศ.2508 โดยในเริ่มต้นนั้นมุ่งหมายจะให้เป็นที่สำหรับสมาชิกรัฐสภาในภูมิภาคเอเชีย ที่รวมสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) เป็นสมาชิกด้วย มีเป้าประสงค์ในการรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการอ้างสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนของทวีปเอเชีย ในภายหลังได้มีการปรับเปลี่ยน เป็นสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพฯ

ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก ทั้งหมด 21 ประเทศจากทั้งเอเชียและแปซิฟิก ประกอบด้วย

- 1) ไต้หวัน 2) หมู่เกาะคุก 3) สาธารณรัฐฟีจี 4) ญี่ปุ่น 5) สาธารณรัฐคิริบาส 6) สาธารณรัฐเกาหลี
- 7) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 8) มาเลเซีย 9) สาธารณรัฐหมู่เกาะมาร์แชลล์ 10) สหพันธรัฐไมโครนีเซีย 11) สาธารณรัฐนาอูรู 12) ปาปัวนิวกินี 13) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ 14) หมู่เกาะโซโลมอน
- 15) ราชอาณาจักรไทย 16) ราชอาณาจักรตองกา 17) ตูวาลู 18) สาธารณรัฐวานูอาตู 19) รัฐเอกราชซามัว
- 20) สาธารณรัฐปาเลา 21) มองโกเลีย

โครงสร้าง

1. สมัชชาใหญ่ (General Assembly) ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยประจำชาติต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกประเทศละไม่เกิน 10 คน เข้าร่วมในการประชุม ปีละ 1 ครั้ง สมัชชาใหญ่มีหน้าที่พิจารณากิจการต่าง ๆ ของสหภาพฯ โดยทั่วไป เช่น การให้ความเห็นชอบในการรับสมาชิกใหม่ การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งสมาชิกกิตติมศักดิ์ และการรับรองข้อมติ เป็นต้น
2. คณะมนตรี (Council) ประกอบด้วย หน่วยประจำชาติต่าง ๆ ที่เป็นภาคีของสหภาพฯ จะแต่งตั้งผู้แทนประเทศละไม่เกิน 3 คน เป็นสมาชิกของคณะมนตรีให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจการของสหภาพฯ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ที่สมัชชาใหญ่ได้จัดตั้งขึ้น การประชุมคณะมนตรีจัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง ในคราวเดียวกับสมัชชาใหญ่ฯ
3. สำนักงานเลขาธิการกลางสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บรักษาเอกสารที่สำคัญ ติดต่อบริการประสานงานระหว่างหน่วยประจำชาติต่าง ๆ

การประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum – APPF)

การประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum – APPF) เป็นองค์การการประชุมของสมาชิกรัฐสภาในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยการริเริ่มของนายยาซูชิโร นากาโซเน่ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและอดีตนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ร่วมกับสมาชิกรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจำนวนหนึ่งรวมทั้งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกรัฐสภาได้หารือร่วมกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของภูมิภาคในยุคหลังสงครามเย็น และที่เป็นผลจากการเติบโตและการรวมตัวทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของพลเมือง และสันติภาพภายในภูมิภาค

ปัจจุบัน APPF มีประเทศสมาชิก 28 ประเทศ จากอนุภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งได้แก่ออสเตรเลีย กัมพูชา แคนาดา ชิลี จีน โคลัมเบีย เอกวาดอร์ คอสตาริกา ฟิจิ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ลาว มาเลเซีย หมู่เกาะมาร์แชลล์ เม็กซิโก ไมโครนีเชีย มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ ไทย สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งได้เข้าเป็นสมาชิกล่าสุดในการประชุม APPF ครั้งที่ 29 เมื่อเดือนธันวาคม 2564

โครงสร้าง

1. ประธาน (President)

ตำแหน่งประธานของ APPF จะเปลี่ยนไปตามประเทศเจ้าภาพของการประชุมประจำปี มีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี นับตั้งแต่สิ้นสุดการประชุมประจำปีครั้งก่อนหน้า ไปจนถึงสิ้นสุดการประชุมประจำปีของปีที่จัดประชุม นอกจากนี้ ประธานฯ ยังมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการบริหารอีกตำแหน่งด้วย

2. คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)

คณะกรรมการบริหารของ APPF ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยที่ประชุมประจำปีจะประกอบด้วย ประธาน APPF เป็นประธานคณะกรรมการฯ สมาชิกสภาที่เป็นตัวแทนจากประเทศที่ทำหน้าที่เจ้าภาพปัจจุบัน ตัวแทนจากประเทศที่จะทำหน้าที่จัดการประชุม APPF ครั้งต่อไป ประเทศเจ้าภาพครั้งก่อนหน้า และสมาชิกสภาที่เป็นตัวแทนจากอนุภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย-แปซิฟิก (อนุภูมิภาคละ 2 ประเทศ)

ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก แบ่งออกเป็นอนุภูมิภาคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (5 ประเทศ) ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มองโกเลีย และรัสเซีย
2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (9 ประเทศ) ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม และบรูไนดารุสซาลาม
3. โอเชียเนีย/หมู่เกาะต่าง ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนกลาง ตะวันตก และตอนใต้ (6 ประเทศ) ได้แก่ ออสเตรเลีย ฟิจิ ไมโครนีเชีย นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี และหมู่เกาะมาร์แชลล์
4. อเมริกา (8 ประเทศ) ได้แก่ แคนาดา ชิลี โคลัมเบีย เม็กซิโก เปรู สหรัฐอเมริกา เอกวาดอร์ และคอสตาริกา

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ในการเสนอคำแนะนำต่อที่ประชุมประจำปีในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือนโยบายการจัดการของ APPF พิจารณาร่างระเบียบวาระและกำหนดการของการ

ประชุมประจำปี ให้คำปรึกษาแก่ประเทศเจ้าภาพในการจัดการประชุม และพิจารณาการรับสมาชิกใหม่ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่อ ที่ประชุมประจำปีในการรับสมาชิกใหม่

3. คณะกรรมาธิการยกร่างข้อมติและแถลงการณ์ร่วม (Drafting Committee)

คณะกรรมาธิการยกร่างข้อมติและแถลงการณ์ร่วมได้รับการแต่งตั้งโดยที่ประชุมประจำปี ภายใต้คำแนะนำของคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้แทนจากรัฐสมาชิกที่เสนอร่างข้อมติ โดยมีประธานซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมาธิการยกร่างฯ มีหน้าที่จัดเตรียมและยกร่างข้อมติและร่างแถลงการณ์ร่วม เพื่อเสนอให้ที่ประชุมเต็มคณะพิจารณาและรับรอง

4. คณะทำงาน (Working Group)

ที่ประชุมประจำปีอาจจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะภายใต้คำแนะนำของคณะกรรมการบริหาร โดยคณะทำงานจะต้องรายงานมติของที่ประชุมคณะทำงานนั้นต่อที่ประชุมประจำปีหรือคณะกรรมการบริหาร กรณีที่คณะทำงานได้รับการแต่งตั้งเพื่อยกร่างข้อมติใหม่จากร่างข้อมติที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันจะต้องเสนอร่างดังกล่าวต่อคณะกรรมาธิการยกร่างข้อมติและแถลงการณ์ร่วม (Drafting Committee)

การประชุมภายใต้การประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

1. การประชุมประจำปี (Annual Meeting)

ที่ประชุมประจำปีจะทำการอภิปรายและพิจารณาร่างข้อมติ (Draft Resolutions) ต่าง ๆ ที่เสนอโดยประเทศสมาชิก และลงมติรับรองร่างฯ ดังกล่าวให้มีผลเป็นข้อมติที่แสดงท่าทีของ APPF ต่อเรื่องหรือปัญหาสำคัญ ๆ ของภูมิภาคและของโลก

2. การประชุมคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee Meeting)

การประชุมคณะกรรมการบริหารจะจัดขึ้นก่อนการประชุมประจำปี 1 วัน เพื่อพิจารณาเรื่องที่จะบรรจุในระเบียบวาระการประชุมประจำปีของ APPF การดำเนินงานขององค์กรและสมาชิกภาพขององค์กร การรับทราบร่างข้อมติและรายงานการปฏิบัติตามข้อมติของประเทศสมาชิก

3. การประชุมคณะกรรมาธิการยกร่างข้อมติและร่างแถลงการณ์ร่วม (Drafting Committee Meeting)

การประชุมคณะกรรมาธิการยกร่างข้อมติและร่างแถลงการณ์ร่วมจะจัดขึ้นระหว่างการประชุมประจำปี เพื่อเตรียมร่างข้อมติและร่างแถลงการณ์ร่วมให้ที่ประชุมประจำปีพิจารณารับรองและเผยแพร่

4. การประชุมคณะทำงาน (Working Group Meeting)

การประชุมคณะทำงานจะจัดขึ้นระหว่างการประชุมประจำปี โดยอาจมีการประชุมในระหว่างการประชุมประจำปี หรืออาจประชุมนอกรอบกรณีมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ หากเป็นคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาจัดทำร่างข้อมติ จะต้องเสนอร่างข้อมติต่อคณะกรรมาธิการยกร่างฯ พิจารณาต่อไป ขณะที่กรณีที่ประชุมประจำปีได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คณะทำงานนั้นจะต้องรายงานมติของที่ประชุมคณะทำงานนั้นต่อที่ประชุมประจำปีหรือคณะกรรมการบริหาร

5. การประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี (Meeting of Women Parliamentarians)

การประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีมีขึ้น 1 วัน ก่อนการประชุมประจำปี เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสตรี

- ศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่เป็นแกนนำองค์กร

เก็บรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจของประเทศแกนนำขององค์กร โดยเน้นหนักไปที่ประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) เลือกเก็บข้อมูลอันดับการนำเข้า-ส่งออก เพื่อนำมาสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในมิติด้านการค้าระหว่างกัน เพื่อนำมาพิจารณาหาบทสรุปของผลประโยชน์ขององค์กรผ่านมุมมองด้านการค้าระหว่างประเทศ

Japan Exports by Country	Last	Previous		
United States	1656921.00	1677511.00	JPY Million	Apr/23
China	1445581.00	1551640.00	JPY Million	Apr/23
European Union	900576.00	876283.00	JPY Million	Apr/23
Taiwan	539986.00	571421.00	JPY Million	Apr/23
South Korea	532070.00	620192.00	JPY Million	Apr/23
Hong Kong	357800.00	373019.00	JPY Million	Apr/23
Thailand	344084.00	380664.00	JPY Million	Apr/23
Singapore	248744.00	253912.00	JPY Million	Apr/23
Germany	239059.00	232644.00	JPY Million	Apr/23
Australia	179891.00	202542.00	JPY Million	Apr/23

ข้อมูลอันดับผู้ส่งออกของญี่ปุ่น

Japan Imports by Country	Last	Previous		
China	1906460.00	2115984.00	JPY Million	Apr/23
European Union	972978.00	886160.00	JPY Million	Apr/23
United States	862091.00	1036737.00	JPY Million	Apr/23
Australia	773694.00	831111.00	JPY Million	Apr/23
Taiwan	427241.00	398299.00	JPY Million	Apr/23
South Korea	309652.00	344827.00	JPY Million	Apr/23
Germany	290632.00	236508.00	JPY Million	Apr/23
Thailand	280058.00	314745.00	JPY Million	Apr/23
Indonesia	266933.00	323781.00	JPY Million	Apr/23
Malaysia	183534.00	268271.00	JPY Million	Apr/23

ข้อมูลอันดับผู้นำเข้าของญี่ปุ่น

Country	2020 Import (US\$)
 China	60.71B
 Japan	42.67B
 United States	28.91B
 South Korea	17.39B
 Singapore	11.10B
 Germany	9.46B
 Malaysia	8.40B
 Australia	7.27B
 Netherlands	7.07B
 Vietnam	4.88B

ข้อมูลอันดับประเทศส่งสินค้าเข้าไปยังไต้หวัน

Country	2020 Export (US\$)
 China	103.67B
 United States	54.79B
 Hong Kong, China	49.98B
 Singapore	24.87B
 Japan	24.30B
 South Korea	16.16B
 Vietnam	11.50B
 Malaysia	10.09B
 Germany	7.93B
 Thailand	6.44B

ข้อมูลอันดับผู้ส่งออกสินค้าไปยังไต้หวัน

- ศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสมาชิกที่เป็นแกนนำขององค์กร ไต้หวัน หรือสาธารณรัฐจีน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับญี่ปุ่น ทั้งในมิติด้านการเมือง การค้า โดยเฉพาะด้านการเมือง นั้น แม้จะไม่มี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการแต่ญี่ปุ่นสนับสนุนไต้หวันมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการเยือนของผู้นำทางการเมืองของญี่ปุ่น
  - ตุลาคม 2565 นายฟูรุยะ เคอิจิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประธาน “สหภาพรัฐสภาแบบข้ามพรรคของญี่ปุ่น” (Nikka Giin Kondankai) ได้นำคณะตัวแทนที่ประกอบด้วยวุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม 19 คน ภายใต้ชื่อ “คณะตัวแทนญี่ปุ่นร่วมอวยพรวันชาติสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)” เดินทางมาเข้าร่วมพิธีเฉลิมฉลองวันชาติสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ได้เยี่ยมคารวะประธานาธิบดี ไช้อิงเหวิน ผู้นำสาธารณรัฐจีนหารือกับนายโฮยวซีคุณ ประธานสภานิติบัญญัติ และนายซูเจียฉวน ประธานสมาคมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไต้หวัน-ญี่ปุ่น
  - ธันวาคม 2565 นายโคอิชิ ฮากิอุตะ ประธานสภาวิจัยนโยบายของพรรคแอลดีพี เดินทางเยือนไต้หวัน และได้รับการต้อนรับจากประธานาธิบดีไช้อิงเหวิน โดยทั้งสองฝ่ายได้แสดงออกถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันผ่านประเด็นหารือต่างๆ เช่น ความมั่นคงและทำงานร่วมกันเพื่อให้แน่ใจว่าจะเกิดเสรีภาพ การเปิดกว้างและเสรีภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก การเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน

- สิงหาคม 2565 ประธานาธิบดีไซอิ๋งเหวิน ผู้นำไต้หวันได้ให้การต้อนรับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ญี่ปุ่น ซึ่งนำโดยนาย ฟุรุยะ เคอิจิ โดยผู้นำไต้หวันได้กล่าวถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างไต้หวันกับญี่ปุ่นว่าในประเด็นความเป็นหุ้นส่วนสำคัญของความมั่นคงปลอดภัยร่วมกัน การกระชับความร่วมมือให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดนในส่วนของผู้แทนจากรัฐสภาญี่ปุ่นได้กล่าวถึงการสร้างเสถียรภาพและสันติภาพบนช่องแคบไต้หวัน ที่ไม่เพียงแต่เป็นปัญหาหลักประกันในความปลอดภัยของญี่ปุ่นเท่านั้น หากยังเกี่ยวเนื่องถึงปัจจัยพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อความปลอดภัยและเสถียรภาพของประชาคมโลกด้วย

นอกจากประเด็นความร่วมมือด้านการเมืองแล้ว ความร่วมมือด้านการค้า และด้านอื่นๆ ทั้งสองประเทศยังมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยจะเห็นได้จากการที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ส่งวัคซีนโควิดให้ไต้หวันมากที่สุด

นอกจากการเปรียบเทียบองค์กรและข้อมูลด้านความร่วมมือระหว่างกันในกลุ่มประเทศที่เป็นแกนหลักขององค์กรแล้ว ยังมีผลการศึกษาที่ควรนำมาพิจารณาในประเด็นเรื่องการรับรู้ รับทราบความสำคัญขององค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ที่สามารถสะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรในระดับประเทศ ที่จะส่งต่อไปยังการพัฒนาองค์กรในระดับภูมิภาคด้วย โดยได้มีการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการรัฐสภาในงานของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ดำเนินการศึกษาโดยนายภราดร อารวรรณ นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14 ซึ่งได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้และการมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการในงานที่เกี่ยวข้องกับสมัชชารัฐสภาอาเซียนหรือ AIPA แม้ว่างานศึกษาชิ้นนี้จะไม่ได้เน้นหนักไปที่ความสำคัญต่อองค์กรในระดับภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ แต่การศึกษาสามารถสะท้อนมุมมองของผู้เกี่ยวข้องต่อการให้ความสำคัญต่อองค์กรและสามารถเชื่อมโยงผลการศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์ความสำคัญขององค์กร และตระหนักถึงหน้าที่ขององค์กรต่อประเทศ ต่อรัฐสภา ซึ่งหากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเห็นถึงหน้าที่ขององค์กรในมิติต่างๆ เข้าใจถึงความสำคัญของการมีอยู่ขององค์กรนั้นๆ จะสามารถนำไปพัฒนาการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ให้เหมาะสมกับหน้าที่และความสำคัญขององค์กรนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือ Qualitative Research เป็นแนวทางการวิจัยที่มุ่งค้นหาความจริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Insight) ด้วยการค้นหาความจริงจากเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง โดยกระบวนการวิจัยจะดำเนินการ 3 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารข้อมูลการดำเนินงานขององค์กร ข้อมูลประเทศสมาชิกแกนนำขององค์กร 2) การสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนคติ และมุมมองที่มีต่อสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก และ 3) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำมาประมวลผลหาบทสรุป

3.1 ศึกษาจากเอกสารวิชาการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกและประเทศสมาชิกที่เป็นแกนนำ

เก็บรวบรวมข้อมูลการประชุมของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกในแง่มุมต่าง ๆ ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของแกนนำองค์กร ข้อมูลด้านการค้าระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกในประเด็นอื่นๆ นอกเหนือจากความร่วมมือด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลด้านสถิติในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งจำนวนการเข้าร่วมประชุม ข้อมติ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร

3.2 การสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับองค์กร เพื่อหามุมมอง ทศนคติ ความคิดเห็น ที่มีต่อสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

สัมภาษณ์สมาชิกรัฐสภาที่เคยเข้าร่วมการประชุม APPU จำนวน ๒ คน โดยพิจารณาจากสมาชิกรัฐสภาที่มีบทบาทในองค์กร เพื่อรวบรวมความคิดเห็น มุมมอง และแนวทางในการดำเนินงาน เก็บข้อมูล ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร เพื่อรวบรวมข้อมูล ประสบการณ์ การเปลี่ยนผ่าน การพัฒนาหรือการถดถอยขององค์กร สัมภาษณ์บุคลากรที่รับผิดชอบงานในองค์กรระหว่างประเทศอื่น จำนวน ๓ คน เพื่อหามุมมอง ความคิดเห็นต่อองค์กร โดยรูปแบบของคำถาม จะเน้นการรับรู้ รับทราบ การดำเนินการขององค์กร แนวทางการพัฒนาขององค์กร การมีส่วนร่วมของไทย ผลประโยชน์ที่จะได้รับ

3.3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ กรประมวลผลข้อมูล เพื่อนำมาสรุปผลลัพธ์

นำข้อมูลที่ได้จากทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์ปัจจัยของการดำเนินงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาบทบาทและความสำคัญขององค์กรต่อรัฐสภาไทย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ได้ดำเนินการเก็บสถิติการมีส่วนร่วมกับองค์กร โดยเน้นหนักไปที่การชำระค่าบำรุงประจำปีและเข้าร่วมการประชุมที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงจากประเทศสมาชิกในองค์กรที่มาจากกลุ่มประเทศอาเซียน

สถิติการชำระเงินบำรุงหน่วยของประเทศสมาชิก ในการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ย้อนหลัง 6 ปี (พ.ศ. 2560-2565)

ประเทศสมาชิก (อัตราเงินบำรุงหน่วย)	พ.ศ.2560 (ค.ศ.2017)	พ.ศ.2561 (ค.ศ.2018)	พ.ศ.2562 (ค.ศ.2019)	พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020)	พ.ศ.2564 (ค.ศ.2021)	พ.ศ.2565 (ค.ศ.2022)
1. ลาว (2,000 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 65,400 บาท)						
2. มาเลเซีย (3,900 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 127,530 บาท)	√	√	√		√	
3. ฟิลิปปินส์ (3,900 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 127,530 บาท)		√	√		√	
4. ไทย (3,600 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 117,720 บาท)	√	√	√	√	√	√
5. ไต้หวัน (3,900 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 127,530 บาท)	√	√	√	√	√	
6. หมู่เกาะคุก (1,500 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 49,050 บาท)						
7. ฟิจิ (2,400 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 78,480 บาท)						
8. ญี่ปุ่น (1,200,000 เยน ประมาณ 349,200 บาท)	√	√	√	√	√	√

ประเทศสมาชิก (อัตราเงินบำรุงหน่วย)	พ.ศ.2560 (ค.ศ.2017)	พ.ศ.2561 (ค.ศ.2018)	พ.ศ.2562 (ค.ศ.2019)	พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020)	พ.ศ.2564 (ค.ศ.2021)	พ.ศ.2565 (ค.ศ.2022)
9. คิริบาส (1,200 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 39,240 บาท)	√	√	√	√	√	
10. เกาหลีใต้ (3,900 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 127,530 บาท)						
11. หมู่เกาะมาร์แชลล์ (1,800 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 58,860 บาท)		√	√			
12. ไมโครนีเชีย (1,800 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 58,860 บาท)						
13. นาอูรู (2,400 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 78,480 บาท)		√				
14. ปาปัวนิวกินี (2,000 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 65,400 บาท)						
15. หมู่เกาะโซโลมอน (1,500 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 47,050 บาท)		√	√			
16. ตองกา (1,800 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 58,860 บาท)		√	√	√		
17. ตูวาลู (1,200 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 39,240 บาท)			√	√		
18. วานูอาตู (2,400 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 78,480 บาท)						
19. ซามัว (1,800 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 58,860 บาท)						
20. ปาเลา (1,800 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 58,860 บาท)		√	√		√	
21. มองโกเลีย (1,200 เหยียดสหรัฐ ประมาณ 37,908 บาท)					√	

ประเทศสมาชิก (อัตราเงินบำรุงหน่วย)	พ.ศ.2560 (ค.ศ.2017)	พ.ศ.2561 (ค.ศ.2018)	พ.ศ.2562 (ค.ศ.2019)	พ.ศ.2563 (ค.ศ.2020)	พ.ศ.2564 (ค.ศ.2021)	พ.ศ.2565 (ค.ศ.2022)
22. กวม (1,200 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 39,240 บาท)						
23. หมู่เกาะนอร์เทิร์น- มาเรียนา (1,200 เหรียญสหรัฐ ประมาณ 39,240 บาท)						

สถิติการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิก
ในการประชุม APPU ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2565

ประเทศสมาชิก	พ.ศ.2553 ครั้งที่ 41/ ญี่ปุ่น	พ.ศ.2554 ครั้งที่ 42/ ไมโครนีเซีย	พ.ศ. 2555 ครั้งที่ 43/ตุ วาลู*	พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 43/ ญี่ปุ่น	พ.ศ. 2557 ครั้งที่ 44/ ไต้หวัน	พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 45/ หมู่เกาะ มาร์แชลล์	พ.ศ.2559 ครั้งที่ 46/ ปาเลา	พ.ศ. 2560 ครั้งที่ 47/ ญี่ปุ่น	พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 48/นาอูรู	พ.ศ.2562 ครั้งที่ 49/ ไต้หวัน	พ.ศ. 2664 ครั้งที่ 50/ ญี่ปุ่น**	พ.ศ. 2564 ครั้งที่ 51/คิริ บาส**
ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน												
1. ลาว												
2. มาเลเซีย					√	√		√		√		
3. ฟิลิปปินส์	√			√							√	√
4. ไทย	√	√		√					√		√	√
ประเทศสมาชิกนอกกลุ่มอาเซียน												
5. ไต้หวัน	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	
6. หมู่เกาะคุก											√	√
7. ฟิจิ					√			√				
8. ญี่ปุ่น	√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	
9. คิริบาส	√			√	√	√	√	√	√	√	√	√
10. เกาหลีใต้	√						√					
11. หมู่เกาะมาร์แชลล์		√		√	√	√	√			√	√	√
12. ไมโครนีเซีย	√	√		√	√	√	√					

ประเทศสมาชิก	พ.ศ.2553 ครั้งที่ 41/ ญี่ปุ่น	พ.ศ.2554 ครั้งที่ 42/ ไมโครนีเชีย	พ.ศ. 2555 ครั้งที่ 43/ตุ วาลู*	พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 43/ ญี่ปุ่น	พ.ศ. 2557 ครั้งที่ 44/ ไต้หวัน	พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 45/ หมู่เกาะ มาร์แชลล์	พ.ศ.2559 ครั้งที่ 46/ ปาเลา	พ.ศ. 2560 ครั้งที่ 47/ ญี่ปุ่น	พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 48/นาอูรู	พ.ศ.2562 ครั้งที่ 49/ ไต้หวัน	พ.ศ. 2564 ครั้งที่ 50/ ญี่ปุ่น**	พ.ศ. 2565 ครั้งที่ 51/คีรี บาส***
13. นาอูรู					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14. ปาปัวนิวกินี				✓	✓			✓	✓	✓		
15. หมู่เกาะโซโลมอน					✓					✓	✓	
16. ตองกา				✓				✓	✓		✓	
17. ตูวาลู		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
18. วานูอาตู												
19. ซามัว												
20. ปาเลา	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
21. มองโกเลีย					✓					✓		
22. กวม										✓		
23. หมู่เกาะนอร์เทิร์น- มาเรียนา							✓					

หมายเหตุ

- * ตูวาลู ประเทศเจ้าภาพไม่สามารถจัดการประชุม APPU ครั้งที่ 43 ในปี พ.ศ. 2555 ญี่ปุ่นจึงรับเป็นเจ้าภาพและจัดการประชุมดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2556
- **เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เลขาธิการกลาง APPU จึงเลื่อนการจัดประชุม APPU ครั้งที่ 50 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 โดยเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ***เป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การถอนตัวของประเทศสมาชิก

ในปี พ.ศ.2565 ที่ผ่านมา รัฐสภาสหพันธรัฐไมโครนีเซียได้ถอนตัวออกจากองค์กร อย่างไรก็ตามเป็นทางการ เกิดจากทางการไทยได้ส่งหนังสือผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ แจ้งความคืบหน้าของการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia Pacific Parliamentary Forum – APPF) ครั้งที่ 30 ซึ่งเป็นการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกอีกหนึ่งเวทีที่รัฐสภาไมโครนีเซียเป็นสมาชิกร่วมด้วย โดยฝ่ายไทยได้สอบถามช่องทางการติดต่อของผู้รับผิดชอบในส่วนของ APPU ไปพร้อมกัน ทางรัฐสภาไมโครนีเซียได้แจ้งกลับมาว่าจะไม่เข้าร่วมในกิจกรรมของทาง APPU แล้ว โดยจะคงไว้เพียงการเข้าร่วมประชุม APPF เท่านั้น ทั้งนี้ รัฐสภาไมโครนีเซียไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมและจ่ายค่าบำรุงองค์กรมาตั้งแต่ พ.ศ. 2560

ประสบการณ์จากสมาชิกรัฐสภาไทย

กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกได้สัมภาษณ์สมาชิกรัฐสภาที่มีประสบการณ์เข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ฯ หลายครั้ง รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยใน APPU มีความรู้ ความเข้าใจต่อองค์กรเป็นอย่างดี สามารถสะท้อนมุมมองเพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อบทบาทและทิศทางของรัฐสภาไทยได้อย่างดี

1. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตเลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยใน APPU และอดีตนมนตรีสหภาพฯ มีประสบการณ์การเดินทางเข้าร่วมประชุม APPU หลายครั้ง และเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารหน่วยฯ 5 วาระ ในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2553

2. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา อดีตกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยใน APPU และอดีตนมนตรีสหภาพฯ มีประสบการณ์ในการเดินทางเข้าร่วมประชุม APPU และเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารหน่วยฯ 2 วาระ ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2558

ซึ่งจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปความคิดเห็นต่อองค์กรของสมาชิกรัฐสภาทั้งสองคนต่อแนวทางการดำเนินงานของฝ่ายไทยได้ว่า ให้ระมัดระวังการส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม โดยให้คำนึงถึงนโยบายเงินเดียว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นความสัมพันธ์กับได้หวั่นผ่านการประชุม APPU ก็ควรสืบสานต่อไป เพราะที่ผ่านมาความสัมพันธ์ ความร่วมมือ การค้า การลงทุน และแรงงานมาโดยตลอด โดยให้พิจารณาความเหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ แต่อาจจะต้องใช้หนังสือเดินทางธรรมดา และต้องไม่รับเป็นเจ้าภาพจัดประชุม หรือกิจกรรมได้ที่ผูกมัดกับรัฐสภาไทยมากเกินไป

งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษา เรื่องแนวทางการสร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการรัฐสภาในงานของสมัชชารัฐสภาอาเซียน โดยนายภราดร อารวรรณ หลักรัฐมนตรีบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 ทำให้เห็นมุมมองต่อสมัชชารัฐสภาอาเซียน ซึ่งเป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศเช่นเดียวกับ APPU แต่อยู่ในภูมิภาคอาเซียน ว่ายังมีสมาชิกรัฐสภาผู้จักค่อนข้างน้อย ทำให้ขาดการมีส่วนร่วม และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญขององค์กรที่ยังไม่มากเท่าที่ควร ทั้งที่ในความจริงแล้ว สมัชชารัฐสภาอาเซียน หรือ AIPA เป็นองค์การรัฐสภาที่สำคัญมากในภูมิภาค หากเปรียบเทียบแล้วก็ทัดเทียมกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ของฝ่ายบริหารที่มีการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นที่รับรู้มาโดยตลอด ซึ่งหากนำผลการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์ต่อเนื้อเรื่องจะพบว่า สมัชชารัฐสภาอาเซียนเองยังประสบปัญหาการขาดความตระหนักรู้ หรือการให้ความสำคัญต่อองค์กร ทั้งที่เป็นองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในขณะที่ APPU มีการดำเนินงานในระดับที่น้อยกว่า AIPA พอสมควร ซึ่งการให้ความสำคัญต่อองค์กรในมุมมองของสมาชิกรัฐสภาที่ลดลงเช่นเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากสถิติจะเห็นได้ว่ามีเพียง 7 จาก 23 ประเทศที่ยังคงชำระค่าบำรุงหน่วยให้แก่องค์กรมาโดยตลอด บางประเทศ เช่น ปาปัวนิวกินี ซามัว หรือแม้กระทั่งเกาหลีใต้ ขาดการชำระค่าบำรุงมาเป็นระยะเวลาานาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับองค์กรที่ลดลง ในส่วนของสถิติการเข้าร่วมประชุมก็เช่นเดียวกัน ตัวเลขประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมลดลงอย่างเห็นได้ชัด ตัวเลขทั้งสองรายการมีจำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนอกจากสถิติของทั้งสองรายการแล้ว วันประชุมก็ลดลงเช่นเดียวกัน เหลือเพียง ๒ วัน และเนื้อหาในการประชุมที่เหลือเพียงการรับรองแถลงการณ์ร่วมเท่านั้น สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อองค์กรลดลงอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามหากมองในด้านตรงข้าม อาจเพราะเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ประเทศสมาชิกบางประเทศไม่สะดวกในการเข้าร่วมการประชุมเนื่องจากติดขัดด้านความพร้อมทางเทคโนโลยี รวมทั้งอาจมองว่าไม่มีเนื้อหาสาระที่สำคัญ จึงเลือกที่จะไม่เข้าร่วมประชุม แต่ในขณะเดียวกัน หากมองในด้านตรงกันข้าม ก็น่าสนใจมากกว่าทำไมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการเข้าร่วมประชุมแบบปกติเป็นอย่างมาก แต่หลายประเทศก็ยังเลือกที่จะไม่เข้าร่วมการประชุม ซึ่งถ้ามองในมิติของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับรัฐสภาแล้ว การเข้าร่วมประชุมเพื่อรักษาบทบาทและเชื่อมความสัมพันธ์ต่อกัน น่าจะคุ้มค่ากว่ามาก

ในส่วนของค่าบำรุงองค์กรก็เป็นส่วนส่วนหนึ่งที่ต้องนำมาวิเคราะห์ เนื่องจากค่าบำรุงหน่วยของ APPU โดยรวมถือว่าค่อนข้างต่ำ หากเทียบกับค่าบำรุงขององค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศอื่น เช่น ค่าบำรุงหน่วยของไทยใน APPU ประมาณหนึ่งแสนบาท ในขณะที่ค่าบำรุงหน่วยของรัฐสภาไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) ชำระอยู่ที่ประมาณหนึ่งล้านบาท ความหมายสะท้อนคือขนาดค่าใช้จ่ายที่ไม่มากเท่าไร หลายประเทศที่มีความสามารถชำระได้ ก็ยังขาดการชำระ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับองค์กรที่ลดลงเป็นอย่างมาก

ประเด็นสำคัญอีกข้อคือการถอนตัวออกจากองค์กรของรัฐสภาไมโครนีเซีย ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่ประเทศใหญ่ แต่ก็สะท้อนถึงมุมมองของประเทศสมาชิกต่อความสำคัญขององค์กรได้อย่างดี เนื่องจากการถอนตัวจากองค์กร ที่ถึงจะไม่เป็นทางการแต่ก็ไม่นิยมปฏิบัติ คือหากไม่ให้ความสำคัญแล้ว ก็จะไม่เสีย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ไม่ชำระค่าบำรุง แต่จะไม่แจ้งชัดเจนไปเลยว่าจะไม่เข้าร่วมกิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องอีกแล้ว

ในส่วนของการสัมภาษณ์สมาชิกรัฐสภาที่มีประสบการณ์ในองค์กรสรุปได้ว่ารัฐสภาไทยควรมีการดำเนินการในองค์กรต่อไป โดยให้ระมัดระวังไม่ให้ส่งผลกระทบต่อนโยบายเงินเดียวของสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากสาธารณรัฐจีน หรือไต้หวันพยายามมีบทบาทในองค์กรมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนได้ ซึ่งแนวทางที่ดีคือสมาชิกรัฐสภาทั้งสองท่านเห็นว่าผลประโยชน์ทางการค้า

ทางด้านแรงงานระหว่างไทยและไต้หวันยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยอยู่ รัฐสภาไทยจึงควรมีส่วนรวมในองค์การอยู่ แต่ต้องระวังไม่ให้มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนในนโยบายเงินเดียวได้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่าความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ลดลงเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากการชำระค่าบำรุงหน่วยที่แม้จะมีจำนวนไม่มาก แต่หลายประเทศก็เลือกที่จะไม่ชำระ รวมทั้งจำนวนประเทศที่เข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรที่ลดลงเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน รวมทั้งการถอนตัวออกจากองค์กรของรัฐสภาไมโครนีเซีย ทั้งหมดนี้สามารถสรุปได้ว่า บทบาทและความสำคัญของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่จากความเห็นของอดีตสมาชิกรัฐสภาที่มีประสบการณ์กับการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศของ APPU ยังเชื่อว่าการคงอยู่ของ APPU จะมีประโยชน์ต่อรัฐสภาไทยและประเทศสมาชิกอยู่ ขึ้นอยู่กับมุมมองและวิสัยทัศน์ที่จะต้องพิจารณาว่าควรดำเนินการไปในทิศทางใดที่จะส่งผลดีต่อประเทศและภูมิภาคมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าจากสถิติและความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง อาจมองได้ว่า APPU ลดความสำคัญลง โดยเฉพาะในแง่มุมมองการเปรียบเทียบกับองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศอื่น ที่มีกิจกรรม มีการประชุมตลอดทั้งปี APPU อาจอาจดูด้อยไปบ้าง แต่หากมองในมิติอื่น APPU ยังจำเป็นต้องคงอยู่ต่อไป คำถามคือจะคงอยู่ในบทบาทหรือความสำคัญใด คำตอบคือแง่มุมมองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผ่านมิติการทูต สาเหตุเพราะว่า แรกเริ่มเดิมทีนั้น การก่อตั้งสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เป็นความพยายามของรัฐสภาญี่ปุ่นในการสร้างบทบาทในภูมิภาค แม้ในช่วงต้นจะเน้นหนักในภูมิภาคเอเชีย แต่ในภายหลังมีประเทศสมาชิกเข้าร่วมองค์กรมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเข้าร่วมองค์กรของสาธารณรัฐจีน หรือไต้หวัน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ กับหลายประเทศโดยเฉพาะญี่ปุ่น และไม่จำกัดอยู่แต่เพียงการค้า การลงทุนเท่านั้น ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในด้านการเมืองด้วย ทำให้ญี่ปุ่นที่พยายามมีบทบาทในภูมิภาคเปรียบเหมือนได้พันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ที่คอยสนับสนุนกันในเกือบทุกประเด็น อีกทั้งสองประเทศยังมีความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐอเมริกา ที่ในเวทีระหว่างประเทศพยายามเข้ามามีบทบาทในภูมิภาค เพื่อคานอำนาจกับฝ่ายสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระยะหลังไต้หวันเองพยายามยกระดับบทบาทในองค์กรให้มากขึ้นทำให้ เช่น มีการกล่าวถึงการขอการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกในการประชุมสมัชชาใหญ่ APPU ครั้งที่ 51 ในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งผู้แทนรัฐสภาญี่ปุ่นก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี สถานการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนว่าไต้หวันพยายามใช้ทุกช่องทางในการขยายบทบาทของตัวเองออกไปในเวทีอื่น โดย APPU ในฐานะองค์กรด้านนิติบัญญัติเป็นหนึ่งในนั้น

ในส่วนของรัฐสภาไทยนั้น ต้องพิจารณาโดยองค์รวมทั้งหมด กล่าวคือ หากมองผ่านสถานการณ์ความสำคัญที่ลดลงขององค์กร คงไม่มีประโยชน์ใดที่จะคงอยู่ เพราะเวทีรัฐสภานี้ไทยจะสามารถแสดงบทบาท

นำได้ก็จริง แต่จะไม่มีใครเห็นความสำคัญ เนื่องจากเป็นองค์กรขนาดเล็ก มีสมาชิกเข้าร่วมอยู่ไม่กี่ประเทศ แต่หากมองพิจารณาตัวเลขการลงทุนในแต่ละปีที่รัฐสภาไทยจ่ายเพียงปีละแสนกว่าบาท แต่สามารถรักษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับรัฐสภา รวมทั้งรักษาเวทีของไทยในองค์กรด้านนิติบัญญัติไว้อีกหนึ่งแห่งก็ยิ่งถือว่าคุ้มค่าอยู่มาก ที่สำคัญคือสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างได้วันผ่านเวที APPU ได้ไม่เพียงแต่ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับไต้หวันเท่านั้น การให้ไต้หวันมีเวทีแสดงบทบาทก็สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้ด้วย เพราะญี่ปุ่นจะยังคงสนับสนุนไต้หวันในเวทีต่างๆ ต่อไป ซึ่งหากไทยยังคงมีบทบาทให้องค์กรยังคงอยู่ต่อไป ก็จะสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในทางอ้อมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ จะต้องระมัดระวังไม่ให้สาธารณรัฐประชาชนจีนรู้สึกได้ว่า รัฐสภาไทยโอนเอียงไปทางไต้หวันมากเกินไป ที่สำคัญที่สุดคือต้องไม่แสดงออกใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายจีนเดียวเป็นอันขาด

ซึ่งการเสนอโครงการพัฒนาต่างศักยภาพต่าง ๆ ภายในองค์กร น่าจะเป็นสิ่งที่นำมาพิจารณา เนื่องจากผลประโยชน์จะตกกับทุกภาคส่วน และไม่มีผลกระทบต่อนโยบายจีนเดียว โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ทุกประเทศไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในองค์กรจะได้ผลประโยชน์ไปด้วย โดยรัฐสภาไทยสามารถเสนอข้อคิดในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกรัฐสภาประเทศสมาชิกผ่านการสนับสนุนของรัฐสภาญี่ปุ่นและไต้หวัน ซึ่งทั้งสองประเทศมีความพยายามในการส่งเสริมบทบาทของตัวเองในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศอยู่แล้ว น่าจะเห็นชอบกับแนวคิดดังกล่าว และหากสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามที่เสนอไว้ รัฐสภาไทยก็จะได้รับประโยชน์จากการที่สมาชิกรัฐสภาได้รับการพัฒนาศักยภาพ ได้รับองค์ความรู้ ประสบการณ์ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่สามารถนำมาใช้ในการตรากฎหมายที่สอดคล้องและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ยังสามารถส่งเสริมบทบาทของรัฐสภาไทยในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศได้ ที่แม้จะไม่ใช่วิธีใหญ่ แต่ประโยชน์ที่ได้ต่อทั้งประเทศ องค์กรและภูมิภาคยังถือว่าคุ้มค่าและควรดำเนินการ

บรรณานุกรม

หนังสือ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). กรุงเทพมหานคร. สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา (IPU) สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) พ.ศ. ๒๕๔๘ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) พ.ศ. ๒๕๕๑. หน้า 15-22.

แนวทางการสร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการรัฐสภาในงานของสมัชชา
รัฐสภาอาเซียน ภราดร อารวรรณ นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง สำหรับ
ข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 14

ข้อมูลการประชุม สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและ
แปซิฟิก

บทบาทของรัฐสภาไทยในการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (รวมบทสัมภาษณ์สมาชิก
รัฐสภา) กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สุรพล ราชภัณฑารักษ์. ม.ป.ป. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. (4 ตุลาคม 2557) สืบค้นเมื่อวันที่ 14
ธันวาคม 2565 (online).e-book.ram.edu/e-book/p/PS103/chapter14.pdf

มูลค่าการส่งออกสินค้าได้ทวีไปยังภูมิภาคอาเซียนในปี 2021 ทะลุ 70,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
(6 กรกฎาคม 2565) เว็บไซต์ Taiwantoday สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2565
จาก <https://th.taiwantoday.tw/news.php?unit=468&post=221691>

กต.ได้ทวนรู้สึกยินดีและขอต้อนรับ Mr. Suzuki Keisuke สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่น นำคณะ
เดินทางเยือนไต้หวัน (26 กรกฎาคม 2565) เว็บไซต์ Taiwantoday สืบค้นเมื่อวันที่ 14
ธันวาคม 2565 จาก <https://th.taiwantoday.tw/news.php?unit=467&post=222672>

“ญี่ปุ่นต้องลุกขึ้นปกป้องไต้หวัน” การเมืองสีเส้าของมหาอำนาจเอเชีย (2 กรกฎาคม 2564) เว็บไซต์
ไทยรัฐ สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2565 จาก

<https://plus.thairath.co.th/topic/speak/100283>

Japan Exports to Taiwan เว็บไซต์ tradingeconomics.com สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2565
จาก <https://tradingeconomics.com/japan/exports-to-taiwan>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นายจิรัฏฐ์ศากร ทิพยรักษ์
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิเคราะห์สัมพันธชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
คุณวุฒิการศึกษา	ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (ภาษาอังกฤษธุรกิจ) สถาบันราชภัฏ จันทระเกษม Master of Arts (Political Science), สถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ติดต่อ	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขที่ 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หมายเลขโทรศัพท์	0 2242 5900 ต่อ 5621